CENA 10 GROSZY. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. —
Z odnoszeniem do domu . 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . . . . . . 3 zł. —
Zagranicą . . . . . . . . . 5 zł. —
Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

# GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 279 (7909) Piątek, dnia 5 grudnia 1924 r. Rok XXXII

# TELEGRAMY.

### P. Prezydent Wojciechowski

WARSZAWA, 4. (Pat.) P. prezydent Rzplitej Wojciechowski odwiedził wczoraj o godz. 12 w południe w otoczeniu licznej świty wystawę związku słuchaczów architektury w Politechnice, oprowadzany przez rektora Politechniki prof. Stopnickiego, dziekana architektury prof. Jankowskiego oraz prezesa związku słuchaczy architektury Talko-Porzeckiego. P. Prezydent zwrócił specjalną uwagę na prace architekta Pniewskiego i studenta Walentynowicza.

### Katastrofa kolejowa

PRAGA, 4. (Pat.) W pobliżu Koszyc wykoleił się pociąg osobowy. 12 osób odniosło lekkie obrażenia.

### Marszałek Rataj chory

WARSZAWA, 4. (Pat.) P. marszałek sejmu Rataj przed kilku dniami zaniemógł na silną anginę. Obecnie czuje się lepiej, tak, że można spodziewać się, że już w ciągu najbliższych dni będzie mógł powrócić do swej pracy.

### Orędzie Coolidge'a

WASZYNGTON, 4. (Pat.) Prezydent Coolidge wydał orędzie do kongresu, w którem zaznaczał, że plan Dawesa pozwala oczekiwać odbudowy Europy. St. Zjednoczone pozostając nadal niezależne i swobodne w swych decyzjach, przychodzić będą nadal z pomocą moralną, finansową i ekonomiczną, atoli tylko w tym wypadku, jeżeli pomoc ta będzie użyta na poprawę sytuacji ekonomicznej. Rząd Stanów Zjedn. nie chce być wciągnięty do sporów politycznych obcych państw, ani też nie chce przystępować do Ligi Narodów. Prezydent jest zwolennikiem przystąpienia St. Zjedn. do międzynarodowego Trybunału Sprawiedl. z zastrzeżeniami, które są już znane światu. Prezydent pragnie, aby nastąpiło zwołanie nowej konferencji w sprawie ograniczenia zbrojeń, jednakże ze względu na propozycje już przedstawione przez inne rządy w sprawie zwołania konferencji europejskiej, należy przeczekać do wyniku tej akcji. Prezydent Coolidge nie chciałby zaproponować konferencji, ani też być reprezentowanym na konferencji, która dążyłaby do objęcia swobody działania w zakresie polityki wewnętrznej kraju. Prezydent zaznacza dalej warunki spłaty mogą ulec zmianie w zależności od zdolności finansowej zainteresowanego kraju. Niemniej jednak zasada, że każdy kraj winien spełnić swoje zobowiązania, nie może znać wyjątku.

### Olbrzymie bankructwo w Warszawie

WARSZAWA, 4. Jak się dowiadujemy, Związek Handlowy Rolników Polskich, S.A. — mający swą siedzibę przy ul. Świętokrzyskiej nr. 25 ogłosił bankructwo.

Passywa wynoszą przeszło 2 miljony złotych. Związek posiada wprawdzie pewne aktywa, ale wysokości ich w tej chwili oszacować niepodobna.

Władze Związku Handlowego Rolników Pol-

skich — zgłosiły w Sądzie Handlowym niewypłacalność jeszcze minionego poniedziałku — t.j. 24 listopada. Wyrok sądowy w sprawie upadłości firmy zapadł 26 listopada. Sąd naznaczył 2 kuratorów w osobach adwokata Wilczyńskiego i adwokata Zaleskiego, którzy rozpaczęli już działalność likwidacyjną.

Bankructwo tej na szeroką skalę zakrojonej instytucji — jaką był — Związek Handlowy Rolników Polskich, — odbije się niewątpliwie w całym kraju głośnym echem, tembardziej, że instytucja ta łączona była w opinji ogółu z jednem z ludowych stronnictw politycznych.

Słychać też, iż gospodarka w Związku Handlowym Rolników Polskich była tego rodzaju, że nie da się uniknąć wkroczenia Prokuratorji Państwa i pociągnięcia niektórych organów Związku do odpowiedzialności karnej.

## Rozstrzeliwanie komunistów w Estonji

TALLIN, 4. (Pat.) Jak donosi komunikat oficjalny, w dniu wczorajszym 17 osób oddano pod sąd wojenny. 7 oskarżonych, skazanych na śmierć, rozstrzelano. Na całem terytorjum Estonji panuje spokój i normalne stosunki.

BERLIN, 4. (Pat.) Według doniesień z Rygi cała armja estońska, licząca 50.000 ludzi wyruszyła pośpiesznym marszem na granicę rosyjską.

## Drożyzna staneła

WARSZAWA, 4. (Pat.) Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu 2 12. r.b. ustaliła, iż koszty utrzymania w m. Warszawie w miesiącu listopadzie w porównaniu z mies. październikiem wzrosły o 0,7 proc.

## Ile wyniosą koszty utrzymania w listopadzie

WARSZAWA, 4. Jutro zbiera się w głównym urzędzie statystycznym komisja badania zmian kosztów utrzymania. Jak słychać ogólne koszta utrzymania w miesiącu listopadzie nie uległy poważniejszym wahaniom. Ewentualny wzrost wskaźnika spowodowany podwyżką niektórych artykułów nie przekracza podobno 1 proc.

## Napad na wóz pocztowy

LWOW, 4. Dwa dni temu w pobliżu Kałusza około godz. 8 wiecz. dokonano napadu rabunkowego na wóz pocztowy, konwojowany przez jednego posterunkowego. Kilku zamaskowanych, uzbrojonych w rewolwery i karabiny osobników zatrzymało wóz, żądając wydania pieniędzy. Posterunkowy do atakujących strzelił, co wśród nich wywołało popłoch.

Bandyci skoczyli od wozu i poczęli strzelać. Wśród strzelaniny od kuli posterunkowego został ranny jeden napastnik, wskutek czego bandyci wycofali się z drogi i znikli w lesie.

W chwili napadu w wozie pocztowym były wartościowe przesyłki oraz znajdowała się gotówka w wysokości 80 tysięcy złotych, Gdyby nie energiczna i decydująca postawa posterunkowego, bandyci byliby wszystko zabrali.

Powiatowa komenda policji w Kałuszu natychmiast po wypadku zarządziła pościg, którego wynikiem było ujęcie trzech uczestników napadu. Jak się okazało są to studenci ukraińscy. Jest nadzieja że dalszych uczestników zamierzonego rabunku policja również dostanie w swoje ręce.

# KRONIKA

— PRZYJAZD P. MINISTRA KOLEI DO KALISZA

W czwartek 4 b.m. o godz. 11-ej m. 30 z rana przyjechał do Kalisza p. Minister Kolei Tyszka wraz z gronem wyższych urzędników ministerjum i dyrekcji kolejowych. Na dworcu powitali pana ministra pp. Starosta Stefański, prezes Rady miejskiej prof. Michalski. Prezydent miasta Szarras wraz z członkami Magistratu oraz przedstawiciele kaliskiego przemysłu i handlu.

Z dworca goście udali się do szkoły powszechnej im. Rephana, następnie zwiedzili kościół S-go Mikołaja i postęp robót regulacyjnych na rzece Prośnie.

O godz. 1-ej w południe p. Minister był na śniadaniu w Europie urządzonem przez Magistrat m. Kalisza, poczem o godz. 2-ej udano się na zwiedzenie fabryk kaliskich..

Po krótkiem odpoczynku o godz. 6-ej wieczorem odbędzie się konferencja w Magistracie z udziałem przedstawicieli przemysłu i handlu oraz wybitniejszych obywateli miasta, następnie zaś o godz. 7-ej obiad. P. Minister opuszcza Kalisz o godz. 10 m. 55 wieczorem.

— KABARET W KALISZU.

Sympatyczny zespół artystów kabaretowych zjechał do Kalisza i będzie występował w piątek 5, sobotę 6 i niedzielę 7 grudnia w sali restauracji „Louvre". Na czele zespołu wystąpi ulubieniec Kaliszanek piosenkarz Renard z zupełnie nowym repertuarem, następnie znana pieśniarka Jadwiga Mirska odśpiewa ostatnie nowości sezonu, pani Rita Czachowska świetna wykonawczyni tańcy klasycznych wspólnie z p. hr. Gustawem Stadnickim który skończył szkołę baletową, odtańczy kilka szlagierów sezonu.

Nie wątpimy, że z powodu nie podwyższenia ceny potraw i napojów, oraz niskiej opłaty wstępu sala „Louvre" wypełni się po brzegi.

— Z KASY CHORYCH.

W dniu 3 bm. odbyło się zebranie Rady Kasy Chorych na którem dokonano wyborów do Zarządu Kasy.

Ponieważ ze strony pracodawców zgłoszono tylko jedną listę więc bez głosowania weszli z tej listy pp. Jankowski Henryk, Hamburger Samuel, Grube Hersz.

Ze strony ubezpieczonych zgłoszono trzy listy, a mianowicie od Chadecji Nr. 2, od połączonych P.P.S., Poalesion Bund i niezależnych socjalistów. Nr. 3.

Po obliczeniu złożonych głosów komisja rozdzieliła mandaty jak następuje: dla listy Nr. 1, jeden mandat Cyranowski Józef i dla listy Nr. 3 pięć mandatów Chlebosz Walenty, Mroziński Adam (czasowo zamieszkały w więzieniu) Leipziger Natan, Dąbrowski Franciszek i Wojciechowski Wacław.

Liczba Nr. 2 Chadecji nie uzyskała żadnego mandatu.



— KONCERT RADJOFONICZNY.

W niedzielę dnia 7 grudnia zostaną powtórzone demonstracje radjofoniczne w sali gimn. im. A. Asnyka. Początek o godz. 6 wiecz.. Wstęp 2 zł. i 1 zł.

— Z LISKOWA.

W szkole Rolniczej w Liskowie od 7.1 do 1.4 1925 r. odbędą się 3-ch miesięczne kursa mleczarstwa z uwzględnieniem serowarstwa, hodowli, weterynarji,; praktyczne zajęcia z mleczarstwa na miejscu. Naukę, mieszkanie, opał, światło, uczniowie dostaną bezpłatnie, natomiast za utrzymanie opłacać będą około 100 klgr. żyta miesięcznie. Ze wzgląd una drożyznę książek, uczniowie mogą korzystać z bibljoteki szkolnej, która posiada podręczniki z różnych gałęzi rolnictwa.

Przyjmowani będą kandydaci od 16-tu lat, mający ukończone najmniej 4 oddziały szkoły powszechnej, umiejący poprawnie czytać i pisać, oraz posiadający dokładną znajomość rachunków. Do podania należy dołączyć świadectwo szkolne, metrykę urodzenia. Słuchacze winni mieć: własny siennik, bieliznę, pościel i ciepłe ubranie.

Zipisy będą przyjmowane do dnia 1 stycznia 1925 r., pod adresem Dyrekcji Szkoły, poczta Lisków Kaliski, st. kol. Opatówek.

— KONIEC SWIATA 6 lutego 1925 r.

Koniec świata nastąpi punktualnie dnia 6 lutego przyszłego roku. Takie proroctwo już od kilku tygodni wygłasza kaznodzieja adwentystów w Cleveland p. Karol Wcertz. Objeżdża on miasta i miasteczka Stanów Zjednoczonych, wszędzie siejąc postrach i popłoch wśród kobiet, należących do sekty. Zapewnia, że w oznaczonym dniu nastąpi potop, który pochłonie wszystkich sprawiedliwych, podczas gdy grzesznicy skazani jeszcze zostaną przez sto lat na życie w najokropniejszych warunkach.

Znaleźli się łatwowierni, którzy sprzedają swoje majątki i ruchomości i przeznaczają pieniądze na uświadamianie innych. Prasa amerykańska dziwi się policji, która na obałamucenie tłumów spogląda obojętnie. Wśród słuchaczów są i tacy, którzy wolą ową setkę lat życia w utrapieniach, niż masowe utonięcie.

## Pożyczka amerykańska dla miast.

- Po dwumiesięcznych nieprzerwanych i pełnych wysiłków konferencjach, prezydenci miasta Lublina, Częstochowy, Radomia i Piotrkowa wspólnie z przedstawicielami towarzystwa Ulen Uct Co. w Nowym Yorku pp. Carrel i Barney'em zawarli, wobec prezesa banku gospodarstwa krajowego p. Steczkowskiego, umowę na przeprowadzenie w tych miastach kanalizacji, wodociągów, budowę rzeźni i hal targowych. Towarzystwo to podjęło się sfinansowania kosztów robót, a to w drodze nabycia obligacji banku gospodarstwa krajowego na łączną sumę 10.000.000 dolarów St. Zj. A obligacje banku gospodarstwa krajowego na nominalną sumę 10 miljonów będą oprocentowane w stosunku 8 proc. rocznie przy kursie 86 dolarów w złocie za każde 100 w obligacjach, a uzyskana w ten sposób przez bank gospodarstwa krajowego suma ze sprzedaży tych obligacji zostanie wypożyczona miastom. Tytułem amortyzacji będą płaciły miasta w ciągu 20 lat 2 proc. sumy nominalnej pożyczki.

Roboty mają w tych miastach być wykonane w ciągu 4-ch lat poczynając od stycznia 1925 r., i w związku z tem będą obligacje wydawane towarzystwu w czterech partjach. Procenty będą płacone tylko od wydanych obligacji, raty amortyzacyjne od całej nominalnej sumy pożyczki.

Towarzystwo obowiązuje się za ustalonem wynagrodzeniem wykonać plany i kosztorysy budowy i robót, prowadzić naczelne kierownictwo i organizację robót. Miasta mają wyłączne prawo decydowania o dostawach tak maszyn jak i artykułów, zastrzeżono również wyłączność zatrudnienia przy robotach polskich sił roboczych i intelektualnych. Przyjęto w zupełności gwarancję solidnego wykonania i w terminie.

Oto mniejwięcej w zarysach warunki tej niesłychanie ważnej w obecnej chwili umowy dla naszego życia gospodarczego.

Jeżeli się zważy, że warunki początkowo towarzystwa dawały kurs obligacji na 85 za 100 termin robót na lat 5 bez gwarancji dotrzymania terminu, z płatnością zaległych kuponów, jeżeli się zważy, że rokowania prowadzone były w okresie zastoju gospodarczego i głodu gotówki, o czem amerykanie doskonale wiedzieli uwidoczni się cała umiejętność prowadzenia rokowań przez pana prezesa Steczkowskiego, w którego ręku spoczywały. Dali temu też wyraz i prezydenci miast i p. Carrel, wiceprezydent T-wa Uleu et Comp.

Ze strony związku miast polskich i interesowanych miast brali udział w konferencjach upełnomocnieni przez te miasta pp. H. Grotowski, dyrektor związku i F. Zadrowski radca prawny.

## BIULETYN

**SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ" Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU**

**w dniu 4 grudnia 1924 r. godz. 7-a rano.**

| | |
|---|---|
| 1) Ciśnienie powietrza | 747.3 m.m. |
| 2) Kierunek wiatru | W |
| 3) Siła wiatru | 1 m/s |
| 4) Stan nieba | Pochmurno |
| 5) Wilgot. bezwzględna | 6.5 m.m. |
| 6) Wilgot względna | 98% |
| 7) Temp. powietrza | +5°.1 |
| 8) Ilość opadów (z doby ubiegł. za cały d.) | 0.1 |
| 9) Najwyż. temp. (z doby ubiegł. za cały d.) | +8°.8 |
| 10) Najniż. temp (z doby ubiegł. za cały d.) | +1°4 |
| 11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. pp. | +0°.34 |



Redaktor H. RADWAN. Druk „Gazety Kaliskiej", Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp.